

II.

Ha megjön a munkából alaposan lemosdik, néha fél órát szőszmől, amíg a polturt le-

súrolja kezeiről — fogat mos, Azelőtt ilyesmít nem csinált, Újabbban a legszebb ruhát veszi magára, harmadnaponként tiszta inget ker, pedig csak esténként viseli az ünneplő ingeket. Szó nélkül megy el, azelőtt mindig megmondta az útját. Hiába kérdezi:

— Hova megy ilyen elegánsan, fiam?

— Sétálni — válaszolja kurtán-furcsán.

Ferkónál a második hete tart az eredménytelen séta. Nem találja Katókat, pedig néha órákat ácsorog az utcájukban. Hasztalan.

— Legalább tudnám, melyik házban lakik? Meg a vezetőnevet? Vagy becsapott? Lehetetlen, olyan őszintén beszélgetett... egyetemista, csak nem szélfúvósodott, mint a Giza — rágták az ellentmondásos gondolatok.

Egy eredménytelen séta végén bánatosan ment a korzón és a meglegett meg az unalomtól beült a nagy cukrászda teraszára. Egy adag fagyaltot rendelt. Kanalazgatta a csokoládés-puncsot és magában éppen átkozta ostoba hiszékenységet, amikor a harmadik asztalkától csilingelő hang érkezett rá:

— Nem árt meg a sok fagyalt, fiatalember?

— Katóka — villant agyában a hang nyomán a lány vonalbeli képe.

Oldalra nézett, a kijárat melletti asztalkánál ült Katóka hófehér ruhában, barnább arccal, széles napszemivel, egy idős néni társaságában. Hirtelen nem tudott válaszolni, a szíve olyan hangos dobogásba kezdett, hogy hallani vélte.

— Bemutatom a legügyesebb halászt — mutatott feléje s ezzel átsegítette a váratlan találkozás zavarán.

Ügyetlen, szegletes mozdulatokkal kelt fel az asztaltól. Medelmesen bemutatkozott.

— Edesanyám. — Tisztázódott a helyzet.

— Foglaljon helyet és mesélje el pesti tapasztalatait.

Sután, zavartan beszélt, néha össze-vissza, sületlen dolgokat. A hangja is megremegett az idegességtől. Nem így képzelte, ilyen váratlanul a találkozást.

Megkönnyebbülten sóhajtott, amikor végre elvált Katóka a kapujukban. Ujjongott, olyan könnyűnek, gondtalanul érezte magát, mint amikor kezébe kapta az iskola elvégzésének vég bizonyítványát. De nyomban, átmenet nélkül szakadtak rá a szegény nyomasztó terhei. Egy óráig ülték ott hármasan és nem tudott semmi értelmeset mondani. Miket zagyvált össze, hát az borzasztó. Mit gondolhat az a néni. Biztosan mondja már:

— Katókám, kislányom, ki ez a bamba kölyök? Ez még beszélni sem tud, csak makog, mint az állatkerti majmok.

— Mit felelhetett erre Katóka?

— Ugyan, anyukám. Ez egy nagyon helyes, okos fiú. Hallottad volna a vonaton, milyen szabályosan társalgott.

Megkönnyebbült arra a gondolatra, hogy Katóka biztosan megvédelmezte, pártjára kelt.

— Miért nem kérdeztem, hol volt eddig? Barnább az arca, mint a multkor, biztosan strandolt — merült fel bensejében egy újabb kérdőjeles gond.

— Most már mindegy, majd megkérdezem máskor — és elébe tódult kéthetes hiábavaló mázskálásának eredménye:

— Holnap délután a strandon... csónakázunk — ez volt az utolsó mondata.

Gyötrelmes éjszaka volt. Mindig felébredt, az órát nézte. Az meg olyan lassan járt, alig haladt. A nappal még rosszabb volt. Nem ért a munkája egy hajtőfát sem. Nem szóltak neki, talán az apjára tekintettel, vagy nem vették észre. Fáradtnak érezte magát, olyanak, mint ötödikes korában, amikor a kései vörheny után először kelt ki az ágyból. Idegesen mordult a »szócokra«, ha tréfálkoztak vele. Az egész üzem felfordult, nem olyan, mint máskor. Ma nem megy haza, egyenest a strandra. Az anyja is szidta, hogy ünneplőben megy dolgozni, nem keres ő még rávalót. Jobb is, hogy nem megy haza, mert nagyon megmondogatná. Magában azért igazat adott az anyjának, de mit csináljon?

Végre ott ülték egy kis szandoliban. Katóka evezett. Ő meg a támlának támaszkodva ült és elfelejtett minden bajt, bonyodalmat, csak nézte ezt a csuda-lányt. Nem hitte, hihetetlen... hihetetlen, hogy ő, Kiss Ferkó itt ül egy egyetemista nő csónakjában. Bámulta Katókat, valami megfoghatatlan, eddig soha nem érzett gyönyörrel megbűvölten, tiszta szívvel és még tisztább gyermeki szent gondolatokkal. Kicsit napégett arcát, úszósapkája alá csavart haját, hosszú, feketellő haját, amely hasonlított az anyjééhoz. Nem olyan, mint a többieké, fuj de átlatosak a rövid kutya-farkú frizurák.

— Milyen kicsi a szája, rózsaszínű, üde, mint a frissen szedett földieper. Kerek, gömbölyű az álla, baba-arcának hamván finom selyempihék csillognak — nézte áhítattal, már nem a szemével, hanem mindenével.

Összeillantottak, Ferkó önkéntelenül elfordította a fejét, az estebe hajló délután tisztavirágait nézte, ezerszámra röpködtek körülöttük a víz felett. Később helyet cseréltek.

SIKLÓS JÁNOS.

TIZENHAT ÉVES

Elszéggyellte magát, meglátsította a tempót. Katóka beszélt mindenféléről. Saját magáról. Félárva. Apja mérnök volt. Elhalt nyolc esztendeje. Azóta anyja nevelte szerény tanítói fizetéséből. Hála az államnak, hogy ösztöndíjat ad, másképp nem lehetne orvos. Nehéz körülmények között élnek.

Ferkó százan akarát ellenére kiszaladt a gondolat, ügyetlenül.

— Mit segíthetek, hogy könnyebb legyen az élet?

— Maga aranyos kis csacsi. Semmit. — és olyan szeretettel, megindultan nézte az evező fiút, hogy az elvettette a lapátolási ritmust. Azután még hozzátette:

— Jőszívű, helyes fiú maga Ferkó. Meglátja, könnyen boldogul az életben.

Mellettk a parton egy asszony zavarásza serdülő lányt, trágár szavakkal, ország-világnak kiabálta anyai átkát.

— Látja, Ferkó, manapság az a baj, hogy a szülők értetlenek. Ha ez az anyja tudná, hogy milyen érzékeny a gyermeklélek, milyen finoman kell játszani hűrjain, nem ringózná a lányt mindenki füle hallatára. A serdülő lányoknak olyan fontos a baráti tanács az anyák részéről, mint a növénynek a víz. Az ilyen anyja soha többé nem kap ösztönt szót a lányától. Hiszen ő maga kényszeríti hazudozásra a saját gyermekét. Az én anyám ebből a szempontból már évek óta olyan, mint a barátnőm. Mindent megbeszélünk és rendszerint megértjük egymást.

— Nálunk nem így van — szölt közbe Ferkó —, az én anyám úgy bánik velem, mintha tízéves lennék. Otthon nem mondhatok el semmit. Tanácsot se kapnék, mert apám ilyesmivel nem foglalkozik.

— A szülői meggondolatlanság annyi beteglelkű gyerek létrehozója. A gyerek az örökös családi civódásokat látja, sok helyen brutálisan, vagy a kapzsi, számító ravaszkodást, »vesszen a világ, csak én éljek jól« gondolkodás elvét, sok helyen a részegen tántorgó családapát — folytatta Katóka elgondolkodva.

— Nagyon okos lány — állapította meg talán már századszor.

Beszélték mire a mólónál kikötötték a csónakot. Ferkó hazakísérte Katókat. Ettől kezdve minden nap megismétlődött a strandolás. Vasárnap már ebéd után. Anyira megszokták egymást, a közös csónakázást, beszélgetéseket, hogy ha Katóka valami miatt nem jött, emez sem találta helyét a strandon. Ha meg rossz idő volt — mert ilyen is előfordult kétszer — Ferkó egészen beborult, jobban mint az ég. Ilyenkor megvárta az éjjeli jelentést is, hátha mond valami biztatót az időjárásról.

Már két hete élvezték a kellemes nyarat, a szép délutánokat, amikor este hazamenet Ferkó minden átmenet nélkül megpuszította Katóka arcát, úgy, ahogyan anyját pusztította gyermekkorra óta.

— Ferkém udvarlásról szó sem lehet. Szépen pártáskodunk, úgy, mint eddig.

— Miért? — kérdezte a gyerek rekedt, lüheg hangon — én magát mindenkinél jobban... — harapta el az utolsó szót.

— Mert én nem vagyok orvos, tanító! — közölte szilaj indulattal átváltott gondolatát.

— Nem azért. A társadalmi különbség semmi. Különbösen ma. De mi tanulók vagyunk mindketten és egyébként maga még kislány — válaszolt erélyes hangon a lány.

Leforrázottan állt a gyerek. Megvetetten, megalázva érzéseiben.

— Kislány vagyok — dobolták halántékán az erek.

Szó nélkül mentek tovább, a kapuban ridegen elköszönt. Hazament, lefeküdt vacsora nélkül, hangtalanul. Másnap reggel anyja a szokásos időnél korábban ébresztette.

— Fiam, beszélni akarok veled — közölte a bágyadtan ébredő, rosszkedvű gyerekekkel.

— Mit? — kérdezte kurtán, álmosan nézte az ismerős bútorokat, mintha még soha nem látta volna. Révedező tekintete megakadt a fányira nőtt, könnyező pálma levelein.

— Mi bajod? Beteg vagy? Valami bajt csináltál? Nem eszel, sárga vagy, gyötört az arcod. Kilenc után jössz haza minden nap. Mondd, hát mi történt veled? — kérlette az anyja.

Nem felelt. Percekig nézték egymást indulataik néma forrásával.

— Felelj, ha kérdezek, amíg az én kényerem eszed, felelni tartozol — csattant az anyai kitorrés.

— Nem felelek, semmi köz az én dolgomhoz.

— Tán gyereket... szegyet hoztál ránk — támadt rá fékevesztett haraggal.

Hallgatott.

— Ringyókkal jársz, züllött lettél.

(Folytatjuk)

Szép sikert aratott az Állami Zeneiskola kamara-estje

Vasárnap délután az ifjúsági bérletsorozat első hangversenyeként magas színvonalú kamarazenében gyönyörködtünk a Liszt Ferenc nevet viselő Állami Zeneiskola nagytermében. Lelkes, muzsikára áhító diáksereg és a hozzátartozók megtöltötték a hangversenyterem formájában debütáló, tavalgy átépített, modernizált helyiséget. Elsősorban Zucker Hírlának, az intézet kitűnő, agilis igazgatójának érdeme az a szembetűnően muzikális szellem, amely ezt az egyre fejlődő zeneiskolát áthelyít és a vasárnapozók hasonló produkcióra képesíti.

A műsort Schindler Józsefné tanár ismertette. A stílusokról, formaszervezetekről és a klasszikus mesterekről példamutató közvetlenséggel beszélt az ifjúságnak, amely egyszerűen átfogó képet nyert a korszakról, s megismerte a társadalmi folyamatokat és a muzsika belső összefüggéseit.

A műsor első felét két preklaszikus szonáta töltötte ki. Correlli e-moll kamaraszonátáját Földesné Szilágyi Magda és Stanics Béla mutatta be összeforrt, jól kiegyensúlyozott előadásban. Stanics hegedűszólójában dicsőretnel emeljük ki az énekli szólamvezetés finomságát. Földesné kíséretnek számító csembalójátékában a tétel szinte önálló kamarazenévé magasodott. A soron következő Haendel F-dúr szonáta a történelmi fejlődést érzékeltette: a nagy német mester mondanivalója magvasabb, mélyről jövőbb. A barokk zenei betetőzését jelző impozáns remekművet Mocsainé Molnár Athéna és Halmosné Petyerdy Ildikó tolmácsolta hibátlan zeneiséggel, figyelemreméltó technikai készséggel.

Mozart háromtételű B-dúr szonátájával indult a szép műsor II. része. Ez az opusz a zongoraművek sorából való, a hozzáadott hegedűszólam avatott művész kezére vall és a remekmű népszerűségét bizonyítja. Mocsainé a billentés finom árnyalataival, a kifejezés bensőségével

Kihúzó

nyerő számait
Vegyen
LOTTO
szelvényt!

A JÉG SEM AKADÁLY

A horgászás szerelmesei ilyenkor is hódolnak kedvenc sportjuknak. A befagyott vizet sem jelentenek akadályt, mert segít a lékvágás. A körtvélyesi Holt-Tisza-ágot is jó néhány sporthorgász felkereste. Ott volt Bereczki János is, a Szegedi Kenderfőnt dolgozója. Hat léket vágott és élő kishalakkal 6 csukát fogott 8 kiló 20 deka súlyban.

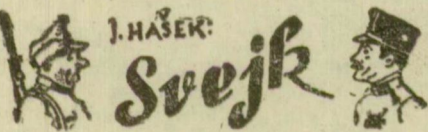
SÜLLŐFOGÁS

Tegnap, hogy enyhe volt az idő, a jég eltűnt a sze-

gedi téli kikötőről is. Többen úgynevezett kis körömvillanókkal szép eredményt értek el és takaros süllőket zsákmányoltak.

AZ ÚJ HORGÁSZ-ENGEDÉLYEKET

december 15-től kezd kiadni a Szegedi Horgász Egyesület. Az új évre természetesen befizetéseket már elfogadnak. 1938. január 1-től csak azok horgászhatnak, akik új engedéllyel rendelkeznek.



(234)

Vanek számvivő őrmester azonban a szavába vágott:

— Ezt később is elmesélheti, Svejk — majd a birohó fordult: — Nahát, riadó, kvártély, egy-kettő!

A bíró remegni kezdett, dadogott valamit, hogy ő a legjobbat akarta a jóságos uraknak, de ha másképpen nem megy, talán megiscsak talál valamit a faluban, hogy az összes urak meg legyenek elégedve, mindjárt hozza lámpását.

Kiment a szobából, melyet egy kis petróleumlámpa világított meg igen gyéren; a lámpa fölött valami szentkép lógott, a szent úgy kuporgott rajta, mint egy nyomorék óriásgyerek. Chodonsky most váratlanul felkiáltott:

— Hová lett Baloun?

De még mielőtt jobban körülnézhetek volna, halkán kinyílt a kemece melletti ajtócska, amely valahová kijelölte, s Baloun osont be rajta, körülnézett, hogy nincs-e ott a bíró, majd szuszogva megszólalt, mintha roppant nátha kínozná:

— Khint vohotam a khamrhában, bhelenyultam vhalambhabe, a shájahambha thimthem, és ndhst mhdnhdn rhárhagadth a shájpadhlá-somhra. Nhem shös, nhem is édhies, hanem khenyhdrtshtha.

Vanek számvivő őrmester rávilágított a villamos szelámpájával, és valamennyien megáll-

pították, hogy soha életükben nem láttak még ilyen összekent osztrák katonát. Aztán megijedtek, mert észrevették, hogy Baloun zubbonya kidudorodik, mintha a terhesség utolsó hónapjában volna.

— Mi történt veled, Baloun? — kérdezte Svejk résztvevően, megbökte Baloun felpuffadt hasát.

— Uborka — hörögte Baloun, feldokolva a téstától, ami nem akart se feljönni, se lemenni — vigyázz, savanyú uborka Hámat megettem a kamrában, a többi elhozta nektek.

Baloun sorra kihúzta zsebéből az uborkákat és szétosztotta társainak.

A később már ott állt a bíró a lámpással, s látva ezt a jelenetet, keresztet vetett és felnyögött:

— Moszkali zabrali i nasi zabirajom. (A muszkák elvitték, a mieink elviszik).

Mindnyáján bementek a faluba, egy egész falva kutyáitól körve; a kutyák Balounhoz ragaszkodtak a legmakacsabul s állandóan a nadrágsebéhez kapkodtak, ahol Baloun egy darab szalonát szorongatott; ezt is a kamrában szerezte, de mohóságában hűszegő módon elitkolta bajtársai elől.

— Mit akarnak tőled ezek a kutyák? — kérdezte Svejk Balountól. Hosszas megfontolás után Baloun így felelt:

— Érzik bennem a jó embert.

Arról azonban hallgatott, hogy szalonát szorongat a zsebében, s hogy az egyik kutya folyton csatogtatja a fogát arra a kezére...

A szálláskereső körül során megállapítást nyert, hogy Liskowiec nagyközség ugyan, de a háború forgataga valóban csaknem minden ki-préselt már belőle. Tűzkárokat nem szenvedett, csodálatosképpen egyik hadviselő fél sem vona

be a hadműveletek szférájába, viszont ide hurcolkodott át néhány közeli megsemmisített falu, Chyrbów, Grabów és Holubla lakossága.

Egyes kunyhókban nyolc család is lakott; a legnagyobb nyomorban éltek, annyi mindentől megfosztotta őket ez a rablóháború, amelynek egyik szakasza úgy söpört át fölöttük, mint az árvíz vad hullámai.

A századot egy elhagyott kis szeszgyárban kellett elhelyezni a falu túlsó végén; a század fele befért az erjesztőkamrába. A többi katonát tízezerrel szállásolták be néhány birtokra, ahová a jómódú nemesek nem fogadták be a koldusbotra jutott, hajléktalan szegények söpredékét.

A századőrös a tisztikarral. Vanek számvivő őrmesterrel, a tisztiszolgákkal, a telefonistával, a szanitéccal, a szakácsokkal és Svejkekkel a plébános úrnál helyezkedett el, aki szintén nem fogadta be a környék egyetlen nyomorba jutott családját sem, úgyhogy bőven volt nála hely.

A plébános magas, sovány öregúr volt, kifakult és mocskos reverendát viselt, s fukarságból úgyszólván semmit sem evett. Apja nagy gyűlöletre nevelte az oroszok ellen, ez a gyűlölet azonban hirtelen elszállt belőle amikor az oroszok kivonultak s a bevonuló osztrák katonaság felfalta összes libáit és csirkéit, melyeket az oroszok békén hagytak, pedig hány bezontos bajkálontól kezdte lakni nála.

Aztán még jobban megharagudott az osztrák hadsereg, amikor magyarok szálltak meg a faluban és az összes méhkasból kiszedték a mézet. Most is nagy gyűlölettel fogadta hivatalos vendégeit, s nagyon jólesett neki, ha találkozott valamelyikkel és vállalt volna azt mondhatta:

(Folytatjuk)